

FARKAS VIKTOR

Magyartanár - történelemtanár és állampolgári ismeretek tanára
 Osztatlan, 7. félév
 Pécsi Tudományegyetem
 Bölcsészettudományi Kar

Témavezető:

Dr. Kisantal Tamás
 egyetemi docens, PTE BTK

A POLGÁRI ILLEM ÚJJÁÉLEDÉSE A KÁDÁR-KORSZAKBAN - A '60-AS ÉVEK HÁROM ILLEMKÖNYVÉNEK ÖSSZEHASONLÍTÁSA A 20. SZ. ELSŐ HARMADÁNAK ILLEMIRODALMÁVAL

Kulcsszavak: normakommunikáció; ,60-as évek; illem

Dolgozatomban a '60-as évek három illemkönyvét, a *Hogyan viselkedjünk?*; *Vidám illemtan*; *Tudni illik, hogy mi illik* című kiadványokat vetem össze a 20. sz. első harmadának illemtudalmával. Ehhez Fábri Anna *A művelt és udvarias ember c.* könyvét használtam. Az 1910-1935 között íródott, és Fábri Anna által feldolgozott négy illemkönyv viselkedési tanácsait, szerzőit és témafeleltetésait összevetem az általam vizsgált 1960-as években íródott három illemtannal.

A Kádár-korszakban újjászülető illemtudalom műfaj ellentmondásos helyzetre hívja fel a figyelmünket. Az alapvetően polgári hagyomány abban a politikai rendszerben üti fel újra a fejét, amely a polgársággal szemben fogalmazza meg magát és szinte egy időben azzal, amikor Kádár János kijelenti, hogy lerakták a szocializmus alapjait. Ezek a dokumentumok lehetőséget biztosítanak arra, hogy megismerjük a társadalom mennyire internalizálta az őt körülvevő rendszer ideológiai üzeneteit. Nem csak a két korszak illemkönyveinek összehasonlítását végzem el, hanem az így tett megállapítások értelmezését is a tágabb társadalmi kontextus vizsgálatával.